Samsjuklighets-reformen

Charlotta Sundin-Andersson, Kunskapsstöd psykisk hälsa
Expertenheter, Regionhälsan Västra Götalandsregionen

charlotta.s.andersson@vgregion.se

Frida Cissig Projektledare psykisk hälsa/ samsjuklighet
Göteborgsregionen (GR) Arbetsmarknad och social välfärd

frida.cissig@goteborgsregionen.se

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

GÖTEBORGS REGIONEN

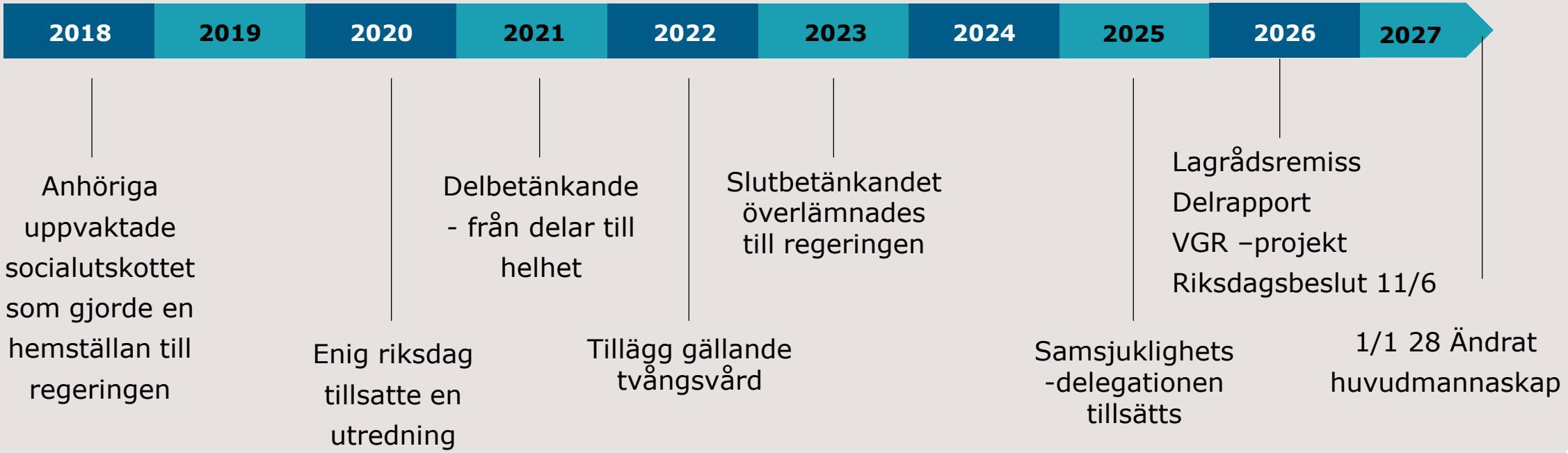
Från delar till helhet

En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser för personer med samsjuklighet

(SOU 2021:93 och SOU 2023:5)

Bakgrund och nuläge

Målbilder för vård och stöd ur ett patient- och brukarperspektiv

Tidig hjälp med psykisk ohälsa och skadligt bruk

Stöd och vård som är lätt att hitta, komma i kontakt med och som är tillgänglig när jag behöver den

Tillgång till fungerande behandling och möjlighet att välja utifrån det som passar mig

Stöd och vård som hänger ihop som en helhet

Inte bli utestängd från stöd och vård och få hjälp med både beroende och psykisk ohälsa

Bli lyssnad på, få förståelse och bli behandlad med samma respekt som andra

Bli stärkt i min egen förmåga att hantera min situation och ha inflytande över min vård och omsorg

En fungerande vardag och ett meningsfullt sammanhang

En person som jag kan lita på och som följer med i hela processen

Att vården och omsorgen lyssnar på, involverar och ger stöd till mitt nätverk

Källa: Statens offentliga utredningar, Regeringskansliet

Målgruppen

- Personer med skadligt bruk eller beroende
- Personer med samsjuklighet i form av skadligt bruk eller beroende och ett annat psykiatriskt tillstånd
- Personer med psykisk funktionsnedsättning av sådan art att det finns behov av samordnad vård och stöd från båda hälso- och sjukvård och socialtjänst

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

GÖTEBORGS REGIONEN

Propositionen i korthet;

- All vård och behandling av skadligt bruk och beroende blir ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård. Socialtjänsten behåller ansvaret för sociala stödinsatser.
- Regionerna ska organisera vården till personer med skadligt bruk och beroende så att den ges samordnat med annan psykiatrisk vård.
- En ny lag om en samordnad vård- och stödverksamhet för personer med psykiska funktionsnedsättningar och behov av särskild samordning under längre tid,
- Krav på samverkan vid inskrivning och tydliggörande av hälso- och sjukvårdsansvaret för personer som tagits emot i ett hem för vård eller boende,

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Tydliggörande av ansvar - nytt kapitel i Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)

- Regeringen har beslutat om ändringar i socialtjänstförordningen och hälso- och sjukvårdsförordningen för att särskilt betona det ansvar som regionerna har för vård och behandling av personer med skadligt bruk eller beroende.
- Ett nytt kapitel införs i hälso- och sjukvårdsförordningen där det framgår att regionerna ska bedriva sin verksamhet så att personer med skadligt bruk eller beroende erbjuds den vård som de behöver. Den nya bestämmelsen i socialtjänstförordningen är en hänvisning till hälso- och sjukvårdsförordningens nya kapitel.
- Förordningsändringarna träder i kraft den 1 januari 2028, samtidigt som förslagen i propositionen.

Etapp 2 (Tvångsvården)

Preliminär plan – lagrådsremiss/proposition 2028 – om beslut fattas kan lagstiftning träda i kraft 2029/30

<u>Fokus för analysarbetet i samsjuklighetsdelegationen:</u>

Rättssäkerhetsaspekter på en förändring om LPT (lagen om psykiatrisk tvångsvård) ersätter LVM (lagen om vård av missbrukare i vissa fall)

Gränsdragningsfrågor vs. annan lagstiftning, däribland LVU och LRV

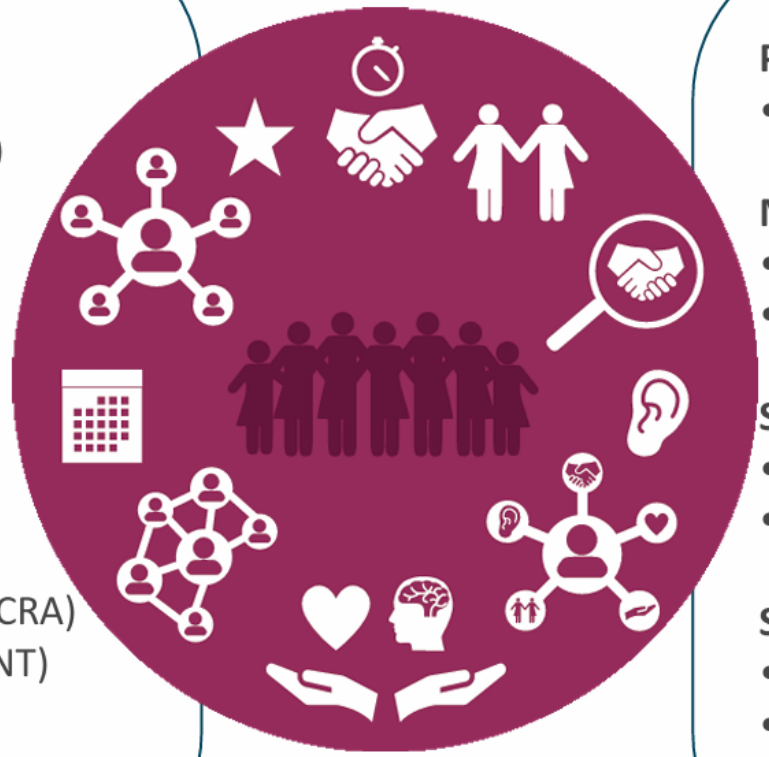
Reella förutsättningar för kommuner och regioner att kunna erbjuda stöd och vård i en sammanhållen stöd-/vårdkedja

Organisatoriska och ekonomiska konsekvenser för kommuner, regioner, SiS mfl

Behandling

Psykologisk behandling
- Motivationshöjande behandling (MET)
- Kognitiv beteendeterapi (KBT)
- Psykodynamisk terapi (PDT)
- Interaktionell terapi (IPT)
- Nätverks- och parterapi (som tillägg)

Psykosocial behandling
- Återfallsprevention
- Tolvstegsbehandling
- Community reinforcement approach (CRA)
- Social behaviour network therapy (SBNT)
- MATRIX-programmet

Sociala stödinsatser

Personellt boendestöd
- Boendestöd

Modeller för boendeinsatser vid hemlöshet
- Vårdkedja
- Bostad Först

Stöd till sysselsättning
- Arbetsförberedande träningsmodeller
- Individual placement and support (IPS)

Socialt stöd till anhöriga
- Al- eller Nar-anon-inspirerade stödprogram
- Coping skills training
- CRAFT

Samordning av vård och stöd

- Individuell case management i form av strengths model
- Case management i form av integrerade eller samverkande team (exempelvis ACT-modellen)

Samverkan vid inskrivning i HVB

- HVB kommer fortsatt vara en insats för socialtjänsten
- Socialtjänsten ska underrätta regionen om att en placering har skett och SIP ska upprättas inom fyra veckor från underrättelsen – tillägg i SoL
- Om regionen inte uppfyller sin skyldighet har kommunen rätt till ersättning från regionen (40% av dygnskostnad enligt schablon)
- Kan avtalas bort

Ny lag om samordnade vård- och stödverksamheter

- Kommunerna och regionen i ett län ska gemensamt bedriva en samordnad vård- och stödverksamhet
- Verksamheten ska erbjuda både hälso- och sjukvårdsinsatser och socialtjänstinsatser till den som har en psykisk funktionsnedsättning och behov av ett samordnat stöd över tid
- En vård- och stödsamordnare som ansvarar för att samordna insatserna ska utses för den enskilde
- Hur verksamheten organiseras lämnar lagen i stor utsträckning åt huvudmännen att avgöra
- Kostnaderna för verksamheten ska fördelas så att kommunerna och regionen i ett län står för hälften av kostnaderna vardera om inget annat avtalas

Inom vårdsamverkan göteborgsområdet har socialsekreterare bedömt att 1283 personer med skadligt bruk har sådant behov

Reformer i samklang

- Förebyggande-, hälsofrämjande-, tidiga insatser
- Tillgänglig vård och hjälp
- Jämlik hälsa
- Sammanhållen vårdkedja
- Personcentrerad/patientcentrerade
- Behovsanpassade insatser
- Ökad delaktighet för medborgare/patient och anhöriga
- Samordnade insatser, samverkan mellan kommun och region

Finansiering och stöd till genomförande

Samsjuklighetsreformen

- Förberedande insatser för att stödja reformen
  50 miljoner kr avsätts 2026, planering för 2027 pågår
- Omfördelning generella statsbidragen BP 2027 – har aviserats i propositionen, dialog förs med SKR
- 400 miljoner beräknas under fem år 2027-2031 – dialog förs med SKR

Nationell plan för beroendevården

- Stödja genomförandet av planen
  18 miljoner kr 2026, planering för 2027 pågår

Länsgemensamt temporärt samordningsforum etablerat i våras

Kommunalförbunden och VGR har format ett temporärt samordningsforum

Kommunalförbunden
Välfärdschefer
Helen Nordling, Boråsregionen
Karin Engström, Fyrbodal
Lena Ludvigsson, Skaraborg
Ritva Gonzalez, Göteborgsregionen
Sara Nordenhielm, Göteborgsregionen

Västra Götalandsregionen

Ann-Sofi Isaksson, avdelningschef
Ann-Sofie Rundberg, avdelningschef
Karin Häggbring, projektledare
Magnus Kronvall, avdelningschef

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN · GÖTEBORGS REGIONEN · Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund · Skaraborgs kommunalförbund · Fyrbodals kommunalförbund

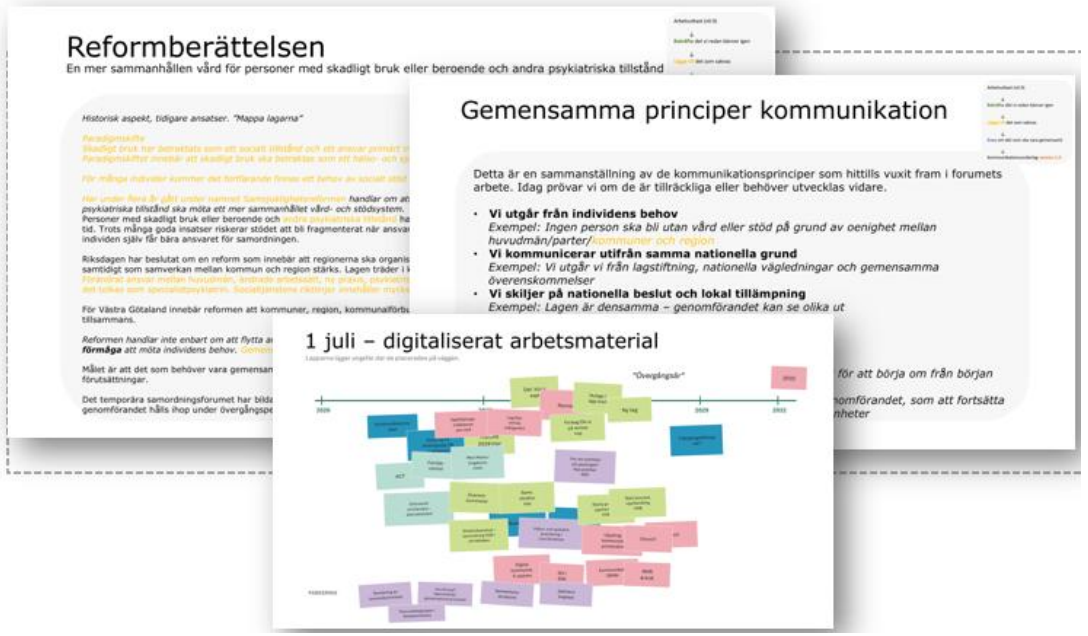
VÅR GEMENSAMMA UPPGIFT
riktning, kommunikation och timing

- Gemensam nulägesbild
- Risker och tidiga signaler
- Översättning mellan nivåer
- Gemensam analys och inriktning

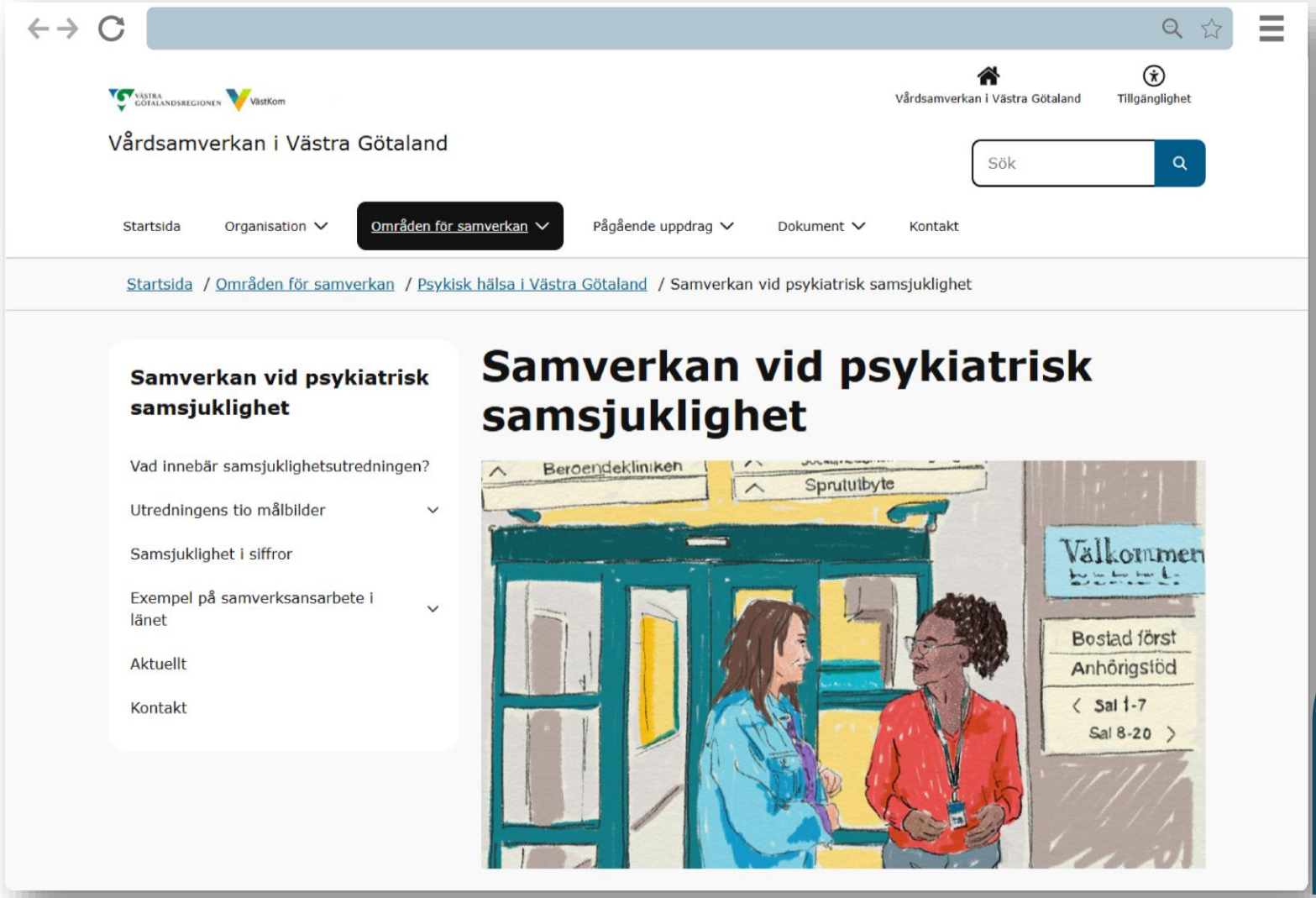
Syftet är att stärka gemensam orientering och koordinationsförmåga

Tillsammans bidrar vi till ändamålsenlig och samordnad kommunikation

- SRO har gett i uppdrag att se över överenskommelse kopplad till hälso- och sjukvårdsavtalet, uppstart arbetsgrupp den 19 november
- Arbetsgruppen kommer även behöva kartlägga vilka andra (länsgemensamma) avtal och dokument som behöver revideras eller upprättas
- Länsgemensam beredningsgrupp kommer utses
- Länsgemensam kommunikationsplan

Vårdsamverkan.se

Frågeställningar

-Vad har ni för farhågor gällande samsjuklighetsreformen?

-Vad har ni för förhoppningar gällande samsjuklighetsreformen?

-Vad behöver ni?

-Frågor /medskick?

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Tack för uppmärksamheten!

Frågor?

Charlotta Sundin-Andersson, Kunskapsstöd psykisk hälsa
Expertenheter, Regionhälsan Västra Götalandsregionen

charlotta.s.andersson@vgregion.se

Frida Cissig Projektledare psykisk hälsa/ samsjuklighet
Göteborgsregionen (GR) Arbetsmarknad och social välfärd

frida.cissig@goteborgsregionen.se

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

GÖTEBORGS REGIONEN